Bijlage bij nota: BZK annotatie voor MBZK

Aan het BWO nemen naast SJenV en uzelf naar verwachting een aantal ambtenaren van beide kanten deel, zoals directeur CZW en dossier houders.

Advies

U wordt geadviseerd in te stemmen met de brief en in te zetten op:

a. **Het niet meezenden in de brief van de tabel met kosten per ministerie;**
b. **Het direct sturen van de brief aan de Tweede Kamer zonder behandeling in de MR.**

Ad a.

Kort gezegd: het opnemen van deze tabel met de kosten per ministerie is niet nodig, prematuur, schept een vertekend beeld en zal naar verwachting tot vertraging leiden met risico's voor het verdere (financiële) proces. Het gaat om achterhaalde cijfers omdat het wetsvoorstel fors is aangepast, zowel in omvang als inhoud (MR hier niet mee belasten).

- Sneller heeft in het Cie-debat vorig jaar gevraagd naar kosten per wetsonderdeel en niet naar hoe die kosten zouden neerslaan bij de verschillende departementen;
- Zijn belangrijkste behoefte leek vooral snel inzicht te krijgen in de stand van zaken van het voorstel en als Kamer(lid) mee te kunnen denken over te maken vervolgkeuzes.
- In de brief wordt geen nieuw beleid aangekondigd noch worden de financiële gevolgen van het voorstel bepaald; er worden m.a.w. nog geen kosten per departement gemaakt;
- Daarnaast vermeldt de brief de in 2024 geraamde kosten over de (internet)consultatie versie van het wetsvoorstel.
- Het gaat dus in wezen om verouderde gegevens die nog aan verandering onderhevig zijn omdat het wetsvoorstel inmiddels fors is aangepast en getrancheerd, waarna een herberekening zal plaatsvinden.
- Bij de uitvoeringstoetsen zijn de geraamde kosten hoog ingeschat, deels uit strategisch oogpunt, deels door soms onjuiste interpretaties van het wetsvoorstel.
- Het opnemen van de tabel vormt een erkenning van de aangeleverde cijfers en geeft extra status aan die bedragen, waarmee naar verwachting het verdere traject zal worden belast.
- Bovendien geldt dat de 'ministerie tabel' indertijd m.n. is opgesteld voor eigen gebruik binnen het Awb-team teneinde een globale indruk te krijgen van de gevolgen voor diverse beleidsdomeinen.
- Deze tabel is dus nog niet afgestemd met de andere departementen en dit zou eerst overleg vergen met iedereen en vervolgens behandeling in de MR (met mogelijk ook voorportaal CBJ en indien nodig onderraad).
- Dit heeft onnodige vertraging van toezending aan de TK tot gevolg, terwijl de brief in eerste instantie voor Q1 2026 aan de TK is toegezegd en daarna is gerappelleerd (Cie brief en vragen D66 en PRO in het debat over de Staat van de rechtsstaat).
- In het debat over de Staat van de rechtsstaat (24/6) heeft u toegezegd "uiterlijk kort na de zomer" de brief aan de Kamer te doen toekomen.
- Pas kort na de zomer brengt de nodige risico's met zich mee. Van belang is namelijk dat, mocht het nodig zijn om te zijner tijd alsnog een beroep te doen op het voorjaarsnota traject 2027, in de herfst van 2026 de herberekening van de stakeholders op het aangepaste wetsvoorstel binnen moet zijn. Het is belangrijk dat hier voldoende tijd voor beschikbaar is, te meer vanwege de zomerperiode in juli en augustus.
- Als u er vandaag (2 juli) met StasJenV uit komt in het BWO, kan de brief dezelfde dag en nog voor de start van zomerreces (per 3 juli) naar de TK. De stakeholders krijgen dan tot oktober 2026 de tijd om de aanvullende toets te doen.

Ad b.

Kort gezegd: behandeling in de MR is niet nodig en zal naar verwachting tot vertraging leiden met risico's voor het verdere (financiële) proces.

- In de brief wordt, zoals hiervoor al aangegeven, geen nieuw beleid aangekondigd noch worden de financiële gevolgen van het voorstel bepaald. In de brief is nadrukkelijk aangekondigd dat eerst nog herberekening zal plaatsvinden, alvorens definitief te besluiten over het voorstel.
- In vergelijkbare gevallen kan een brief als deze vaak direct uitgaan vanuit de verantwoordelijke bewindsperso(o)n(en). Dit is bijvoorbeeld het geval geweest bij een Awb-brief in 2021 waarin de hoofdlijnen van het wetsvoorstel werden toegelicht (toen zelfs nieuw beleid).
- Tegen de tijd dat het wetsvoorstel t.z.t. naar de Raad van State gaat, vindt alsnog behandeling in de MR plaats, op basis van de geactualiseerde cijfers.
- Ambtelijk JenV heeft - vooral op inhoudelijke gronden - bezwaar tegen de aanpassing van het evenredigheidsbeginsel. Mogelijk hoopt men op medestanders in de MR, waarbij deze ambitie bij voorbaat al kan afketsen, zonder onderliggende onderbouwing in de vorm van geactualiseerde cijfers.
- Het gaat bovendien om een essentieel onderdeel van het wetsvoorstel ('de ziel') n.a.v. de kinderopvangtoeslagaffaire, om zo meer ruimte te geven om regels buiten toepassing te laten, om te voorkomen dat een burger of bedrijf onevenredig hard wordt geraakt

Toelichting

- In het PO OBDR van 26 maart 2026 is met u het wetsvoorstel Wet versterking waarborgfunctie Awb besproken.
- U heeft toen ingestemd met tranchering van het wetsvoorstel, dat wil zeggen dat een aantal onderdelen van het voorstel wordt uitgesteld en in een opvolgende tranche later in procedure wordt gebracht.
- Zoals met u besproken is in de brief aan de TK een meerjarenagenda geschetst waarbij is aangegeven dat de eerste tranche in ieder geval de minder ingrijpende onderdelen van het voorstel bevat (zie de opsomming in de nota en voetnoot 8). Het gaat m.n. om codificerende elementen, zoals het omzetten van jurisprudentie en/of bestaande praktijken in de wet.
- Om tot een meer responsieve overheid te komen zullen deze onderdelen zeker meehelpen, maar het echte grote verschil kan worden verwacht van twee onderdelen van het wetsvoorstel die voor een aanvullende uitvoeringstoets worden voorgelegd aan stakeholders.
- Het gaat om de verruiming van de evenredigheidstoets naar gebonden bevoegdheden in formele wetten en om het bevorderen van contact met de bezwaarmaker teneinde een meer oplossingsgerichte bezwaarprocedure te stimuleren en minder onnodige procedures.
- Deze onderdelen van het wetsvoorstel sluiten aan bij de ambitie van het coalitieakkoord om de overheid een meer menselijk gezicht te geven.
- In de brief is aangegeven dat het vergisrecht in de tweede tranche wordt meegenomen. Zoals met u besproken in het PO van 11 juni 2026 vergt dit onderwerp nadere doordenking en afstemming met politieke wensen.